

MELDINGSBEREIDHEID BESPREKEN MET BEHULP VAN STELLINGEN: DRIE WERKVORMEN

WERKVORM 1 INDIVIDUELE REFLECTIE

Stappen:

- Introduceer het onderwerp zorgvuldig. Neem daarbij een praktijksituatie in gedachten die betrekking heeft op het team.
Bijvoorbeeld: 'Stel er staat iemand bij je balie. Op grond van twee signalen (dominante begeleider en erg veel mensen ingeschreven op het genoemde adres vermoed je dat hij/zij slachtoffer is... Wat zou jij doen? Hoe kijk jij tegen melden aan?'
- Deel aan iedereen het werkblad met de stellingen uit. Laat iedereen - met de casus in het achterhoofd - individueel nadenken over de stellingen.
- Nodig mensen uit een **top drie** te maken voor beide categorieën stellingen:
Maak een top drie van stellingen waarin je je het meest herkent of waarmee je het het meest eens bent.
- Maak als trainer een top 3 van de groep. Zet hiertoe de 10 stellingen (of alleen de nummers 1-10) op een flipover. Laat iedereen zijn top 3 hierachter aanstrepen (turven). Bespreek de top 3 van de groep plenair.
- Bespreek na: Komen er specifieke behoeften uit je groep. Bijvoorbeeld: 'Ik wil graag een signaalkaart?' 'Ik wil terugkoppeling' of 'Ik wil anoniem blijven!' Kun je twijfels wegnemen of motivatie vergroten? Maak waar nodig afspraken en kom hierop terug bij de volgende teamvergadering (blijven agenderen)!

Wanneer:

Enkele weken na een training of bewustwordingsbijeenkomst. Of, voor verlengde borging en transfer, later. Bijvoorbeeld omdat de samenstelling van een team veranderd is of om melden opnieuw onder de aandacht te brengen.

Doelen:

- In kaart brengen van de huidige meldcultuur in je team.
- Bespreekbaar maken van twijfels en dilemma's rond melden
- Checken van de toegankelijkheid van je meldroute
- Horen wat nodig is om eventuele drempels weg te nemen en de meldingsbereidheid van mensen te vergroten.

OEFENING

tijdsduur 30 minuten

Tips voor de trainer:

- Benadruk steeds dat melddilemma's persoonlijk zijn en dat iedereen een eigen afweging maakt. Bekrachtig deelnemers op het moment dat ze zich uitspreken (Wat goed dat je deze kant van de zaak ter sprake brengt).

Extra!

- Bespreek ook de top 3 waar mensen het het **minste** mee eens zijn of zich het minst in herkennen. Speel hierbij advocaat van de duivel. ("je zegt nu wel dat je eigen gevoel van veiligheid hier geen rol speelt, maar wat als de dochter van die meneer bij jouw dochter in de klas zit?")

WERKVORM 2

POSITIE KIEZEN IN DE RUIMTE

Stappen:

- a) Breng kort in herinnering waarom we het over melden hebben (Wat melden? Bij wie?).
- b) Nodig mensen uit te gaan staan. Maak waar nodig ruimte om door de kamer te lopen door stoelen en tafels opzij te schuiven.
- c) Leg uit: *we gaan aan de slag met stellingen*. Wijs in de kamer een muur aan voor 'helemaal mee eens' en de tegenoverliggende muur voor 'helemaal mee oneens'. Leg uit: *hoe verder je die kant op loopt, hoe meer je het eens bent met de genoemde stelling*.
- d) Lees een stelling voor. Geef deelnemers de tijd positie te kiezen. Nodig enkele mensen uit hun positie toe te lichten.
- e) Herhaal dit proces. Gebruik afwisselend stellingen uit de categorieën 'drempels om te melden' en 'redenen om wel te melden'.
- f) Bespreek na: Komen er specifieke behoeften uit je groep. Bijvoorbeeld: "Ik wil graag een signaalkaart?" "Ik wil terugkoppeling" of "Ik wil anoniem blijven." Kun je twijfels wegnemen of motivatie vergroten? Maak waar nodig afspraken en kom hierop terug bij de volgende teamvergadering! (blijven agenderen).

Wanneer:

Enkele weken na een training of bewustwordingsbijeenkomst. Of, voor verlengde borging en transfer, later. Bijvoorbeeld omdat de samenstelling van een team veranderd is of om melden opnieuw onder de aandacht te brengen.

Doelen:

- In kaart brengen van de huidige meldcultuur in je team.
- Bespreekbaar maken van twijfels en dilemma's rond melden
- Checken van de toegankelijkheid van je meldroute
- Horen wat nodig is om eventuele drempels weg te nemen en de meldingsbereidheid van mensen te vergroten.

OEFENING

tijdsduur 20 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Maak het je deelnemers makkelijker door de woorden 'eens' en 'oneens' op de betreffende muren te plakken. Geef eventueel ook het midden tussen de twee posities aan met een voorwerp, touwtje of tape.
- 1 Benadruk steeds dat melddilemma's persoonlijk zijn en dat iedereen een eigen afweging maakt. Bekrachtig deelnemers op het moment dat ze zich uitspreken (*wat goed dat je deze kant van de zaak ter sprake brengt*).

Extra!

- Maak de discussie dynamischer door mensen de ruimte te geven om tijdens de toelichtingen van hun collega's van positie te veranderen als ze denken 'daar zit wat in'.
- Nodig voor meer actie deelnemers uit te proberen hun collega's naar hun eigen plek 'te praten' met argumenten.

WERKVORM 3

MELDDILEMMA'S BESPREKEN IN GROEPJES

Stappen:

a) Schets een voor jouw deelnemers voorstelbare meldsituatie. Bijvoorbeeld:

Je collega vertelt: Vorige week dinsdag is een melding binnengekomen van een te renoveren huizenblok achter het winkelcentrum in Noord. De melding is ingeleverd met een asbestinventarisatierapport, waaruit bleek dat er asbest in de vloeren aanwezig was. De werkzaamheden zijn deze week begonnen. Hij is een kijkje gaan nemen. Bij aankomst zit hij een groep bouwvakkers zonder bescherming de vloeren verwijderen. Ze rollen de vloerdelen netjes op en leggen in het in een container. De bouwvakkers zijn druk aan het praten in het Pools. Als hij hen aanspreekt vertellen ze je dat ze nog een grote klus te klaren hebben en dus graag door willen met werk. Van een buurman hoort je collega dat ze zeker 17 uur werken op een dag. Je collega doet zijn verhaal bij jou, maar hij voelt niets voor melden bij de aandachtsfunctionaris mensenhandel.

b) Verdeel de deelnemers in 2 groepen waarin ze de volgende vragen beantwoorden (worden de groepen te groot, splits dan in kleinere subgroepen)

Groep 1: melden is not-done! - *Je collega wil niet naar de politie. Praten over een ander is not-done! Welke redenen zal jouw collega noemen om niet te hoeven melden? Schrijf er zoveel mogelijk op.*

Groep 2: melden – waarom wel - *Melden is eng en als je bang bent verzin je excuses. Dat doet iedereen. Hoe kun je jouw bange collega op andere gedachten brengen? Verzin argumenten waarmee de positieve kant van melden wordt belicht. Schrijf er zoveel mogelijk op.*

c) Bespreek plenair na:

Dilemma's:

- Welke drie wegen voor de meeste bewoners van je gemeente het zwaarste?
- En voor de medewerkers van jouw gemeente?

Meldmotieven:

- Wat levert melden op voor de ambtenaren in jouw gemeente?
- Wat levert het op in je eigen werk als meer zaken worden gemeld? Wat vind je belangrijk om goed je werk te kunnen doen?

Wanneer:

Enkele weken na een training of bewustwordingsbijeenkomst. Of, voor verlengde borging en transfer, later. Bijvoorbeeld omdat de samenstelling van een team veranderd is of om melden opnieuw onder de aandacht te brengen.

Doelen:

- In kaart brengen van de huidige meldcultuur in je team.
- Bespreekbaar maken van twijfels en dilemma's rond melden
- Checken van de toegankelijkheid van je meldroute
- Horen wat nodig is om eventuele drempels weg te nemen en de meldingsbereidheid van mensen te vergroten.

OEFENING

tijdsduur 20 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Vermeld wanneer de deelnemers in groepen aan de slag gaan altijd hoeveel tijd ze voor de opdracht hebben (bijvoorbeeld 'We hebben hiervoor tot 14:30 uur de tijd')
- 1 Benadruk steeds dat melddilemma's persoonlijk zijn en dat iedereen een eigen afweging maakt. Bekrachtig deelnemers op het moment dat ze zich uitspreken (*Wat goed dat je deze kant van de zaak ter sprake brengt*).

Extra!

- Voor een nabespreking met meer diepgang: Wijs in iedere groep een observator aan. Deze deelnemer krijgt de lijst met stellingen over melden en kruist aan welke motieven genoemd worden. Eventueel geeft hij motieven die in de discussie zwaar lijken te wegen een sterretje. Wanneer hij motieven om wel of niet te melden hoort die niet terugkomen in de lijst, noteert hij die.

BIJLAGE 1 STELLINGEN OVER MELDEN

Mogelijke drempels om te melden	Eens	Oneens
Wat ik signaleer is te vaag of onbenullig. Daar kan de politie of inspectie niets mee.		
Ik heb het al zo druk. Een melding maken kost me teveel tijd. Dat moeten anderen maar doen.		
Als ik meld kom ik zelf in de problemen		
Ik ben bang dat ik iemand vals beschuldig		
Ik geloof niet dat ik écht anoniem blijf		
Melden heeft geen zin. Het probleem is allang bekend, maar er wordt gewoon niets aan gedaan.		
Er gebeuren ergere dingen dan misstanden met buitenlandse werknemers.		

Redenen om wel te melden	Eens	Oneens
Melden hoort bij mijn werk en burgerplicht, omdat arbeidsuitbuiting gewoon niet kan.		
Ik ben misschien de enige die het slachtoffer kan helpen en ik kan helpen om nieuwe slachtoffers te voorkomen.		
Ik kan mijn eigen werk beter doen, als er meer bekend is over een situatie die mij niet pluis lijkt.		
Als ik het niet meld, doet niemand het.		
Een onderbuikgevoel neem ik altijd serieus, want iedereen ziet vanuit zijn eigen professe andere feiten, die belangrijk zijn voor een onderzoek.		
Ik vind dat iedereen zijn geld op een eerlijke manier moet verdienen.		
Als kinderen worden uitgebuit, dan zeg ik er wat van.		
Ik leg het graag bij iemand anders neer, zodat ik er niet meer wakker van lig.		
Politie, gemeente en andere instanties kunnen meer doen, als meer mensen melden, hoe klein een signaal ook is.		

MELDEN OP DE AGENDA HOUDEN: WERKVORM MELDBOARD

Wat:

Hoe zorg je dat je de aandacht blijft vasthouden en dat het enthousiasme van je team niet verwatert. Maak met elkaar een Meldboard waarin je in één oogopslag ziet hoe jullie denken over melden.

1. Deel aan alle deelnemers geeltjes uit en laat je ze de volgende slagzinnen afmaken.

Melden is belangrijk want...

Ik adviseer mijn collega's...

2. Verzamel alle geeltjes. Plak ze op een groot stuk karton, zodat een collage ontstaat, en hang die op in de kantine of op een andere opvallende plaats.

Noteer hierbij de **meldoptie/meldnummers** (zie bijvoorbeeld stappenplan van Fairwork),

Maak ook een afbeelding met je telefoon. Stuur dit rond aan iedereen, inclusief de collega's die niet bij de bijeenkomst aanwezig waren. Zet het ook op intranet of een ander intern medium.

Wanneer:

Een korte opdracht om de bewustwordingsbijeenkomst mee af te sluiten.

Doelen:

- Nut van melden expliciet benoemen in eigen woorden
- Hulpmiddel bij borging maken (Meldboard later gebruiken als herinnering aan het geleerde).

OEFENING

tijdsduur 10 minuten

Tips voor de trainer:

- 1 Vraag bij wie moeilijk iets kan verzinnen door: Wat vind jij de beste reden om signalen mensenhandel te melden?
- 1 Voeg je eigen varianten toe, tijdens of na de oefening.

Extra!

Vraag van tevoren belangrijke anderen, bijvoorbeeld de burgemeester, om hun betrokkenheid te tonen door ook een geeltje aan te leveren.